

Jak číst sportovní text

Tento materiál je určen všem řešitelům testů, kteří mají při řešení některých úloh pocit, že neznalost sportovního prostředí by mohla mít negativní dopad na jejich řešení úloh. Taková situace u většiny úloh nenastane, protože předmětem ověřování našich testů jsou dovednosti, které nejsou závislé na tématu textů, s nimiž úlohy pracují (ověřuje-li úloha například dovednost psaní čárek v souvětí, je jedno, jestli je výchozí text o fotbalu, středověku, lese, stavbě dálnice nebo třeba nějaké celebritě). Prostudováním následujícího textu lze výše uvedené obavy do značné míry eliminovat.

Fiktivní článek o fotbalovém turnaji

V závěrečném kole finálové skupiny Poháru regionů, která o víkendu vyvrcholila na londýnských stadionech, si Bavoři obratem v utkání s Lotrinskem zajistili stříbrnou příčku. Celý turnaj vyhráli Katalánci, kteří v taktické bitvě porazili Toskánsko.

Bavorsko – Lotrinsko 4:2 (0:2)

Obrat, který se hned tak nevidí, předvedli vyprodanému stadionu bavorští hráči v bíločervených dresech. Začátek zápasu rozhodně nenasvědčoval tomu, že by to byli oni, kdo se bude po devadesáti minutách radovat. Po úvodní desetiminutovce prohrávali o dva góly, ještě čtvrt hodinku před závěrečným hvizdem rozhodčího prohrávali o gól. Na začátku druhé půle sice vstřelili kontaktní branku, ale pak na hřišti dominovala lotrinská obrana. Jenže v 76. minutě hostující gólman vcelku zbytečně stáhl za dres domácího útočníka Stattbergera a sám postižený z pokutového kopu vyrovnal. Jenže Stattberger úřadoval dál. Po dalších dvou minutách utekl po levé straně hřiště, na jeho centrování míč do pokutového území si vyskočil nikým nehlídaný Köhl a strhnul vedení na stranu Bavorů. Neuplynulo ani šedesát sekund a Lotrinci si vypili kalich hořkosti do dna, když se z přímého kopu nechyvatelnou bombou trefil do šibenice znovu Stattberger. Senzační obrat tak vynesl Bavorsko na druhé místo v konečné tabulce.

Katalánsko – Toskánsko 1:0 (1:0)

Dlouho to v pošmourném anglickém odpoledni vypadalo na dělbu bodů. Oba týmy slušně kombinovaly, ale dále než po hranici pokutového se hráči příliš často nedostávali. Šanci k ohrožení soupeřovy svatyně si hráči obou vypracovali pomálu. Utkání tak bylo víc taktickou bitvou než fotbalovou podívanou. Těsně před přestávkou rozhodl Pablos, který vypálil z třiceti metrů, balón po teči jednoho z obránců Toskánska změnil směr a gólman už jen mohl bezmocně sledovat, jak míč putuje do sítě. Ve druhé půli vrhli Toskánci všechny síly do útoku, ale obrana Katalánců odolala, a tak se mohli fotbalisté z Pyrenejského poloostrova radovat. Ušmudlaná branka znamenala nejen vítězství v tomto utkání, ale i v celém turnaji, protože Katalánci Bavorsko ve vzájemném utkání porazili. Třígólový výprask od Lotrinska z úvodního duelu turnaje je zapomenut.

Konečná tabulka

1. Katalánsko	3	2	0	1	2:3	6
2. Bavorsko	3	2	0	1	5:3	6
3. Lotrinsko	3	1	1	1	6:5	4
4. Toskánsko	3	0	1	2	1:3	1

Jaké informace můžeme vyčíst z fiktivního článku o fotbalovém turnaji?

Pro porozumění textu jako celku je zcela zásadní tabulka na konci článku, která obsahuje nejvíce informací. Aby bylo možné potřebné informace získat, je třeba vědět, co znamenají jednotlivé sloupce tabulky.

sloupec	údaj ve sloupci
1.	pořadí týmu v tabulce
2.	název týmu
3.	počet odehraných utkání
4.	počet vyhraných utkání
5.	počet nerozhodných výsledků (remíz)
6.	počet prohraných utkání
7.	skóre (celkový poměr vstřelených a obdržených branek)
8.	celkový počet získaných bodů

Za vítězství získává tým tři body, poražený zůstává bez bodu, v případě nerozhodného výsledku získávají obě mužstva po bodu. Převedeno do konkrétních informací obsažených v tabulce fiktivního textu to např. znamená, že Lotrinsko (2. sloupec) skončilo třetí (1. sloupec), když ze tří odehraných utkání (3. sloupec) jedno vyhrálo (4. sloupec), v jednom remizovalo (5. sloupec) a jedenkrát prohrálo (6. sloupec). Při celkovém skóre 6:5 (7. sloupec) získalo čtyři body (8. sloupec).

Z tabulky lze s pomocí známých výsledků utkání Bavorsko – Lotrinsko a Katalánsko – Toskánsko a také s využitím informací obsažených v komentářích k těmto utkáním odvodit i všechny další výsledky. V tabulce je uvedeno, že Katalánsko inkasovalo celkem tři branky, ze závěru textu o utkání s Toskánskem je známá i informace, že Katalánci dostali tři branky od Lotrinska. To znamená, že v ostatních dvou utkáních už žádnou branku nedostali, a mají-li šest bodů, obě utkání museli vyhrát. Protože z tabulky je navíc jasné, že Katalánsko vstřelilo ve všech zápasech soupeřům celkem dvě branky, a zároveň známe výsledek utkání Katalánsko – Lotrinsko 1:0, je zřejmé, že Katalánci porazili výsledkem 1:0 i Bavorsko. To je navíc částečně potvrzeno i v komentáři k druhému utkání, kde je zmínka o tom, že Katalánci Bavorsko porazili ve vzájemném utkání. Logicky se tak potvrdil i výsledek utkání Lotrinsko – Katalánsko 3:0.

Z uvedeného je patrné, že Bavorsko mělo ze dvou utkání tři body a skóre 4:3 (4:2 s Lotrinskem, 0:1 s Katalánskem). Porovnáním tohoto údaje s údaji v tabulce (např. celkové skóre Bavorska 5:3) je zřejmé, že třetí utkání Bavorska, tedy s Toskánskem, skončilo 1:0. Utkání Toskánsko – Lotrinsko pak muselo skončit 1:1, protože jenom tyto týmy mají v tabulce údaj o jednom nerozhodném výsledku.¹

¹ Další obdobné příklady lze nalézt např. v publikaci: Brož, F.: Umíme číst sportovní zprávy? Praha, Tauris 2003, s. 10-12.

Jaké další informace můžeme získat z textu o utkání Bavorska s Lotrinskem?

Co naopak z textu nezjistíme?

...Bavorsko po většinu utkání prohrávalo

... Stattberger vstřelil dvě branky a na jednu nahrál

...první poločas vyhrálo Lotrinsko 2:0

...kdo dal první branku Bavorska

...jméno rozhodčího

...barvu dresů lotrinských hráčů

Obrat, který se hned tak nevidí, předvedli vyprodanému stadionu bavorští hráči v bíločervených dresech. Začátek zápasu rozhodně nenasvědčoval tomu, že by to byli oni, kdo se bude po devadesáti minutách radovat. Po úvodní desetiminutovce prohrávali o dva góly, ještě čtvrt hodinku před závěrečným hvizdem rozhodčího prohrávali o gól. Na začátku druhé půle sice vstřelili kontaktní branku, ale pak na hřišti dominovala lotrinská obrana. Jenže v 76. minutě hostující gólman vcelku zbytečně stáhl za dres domácího útočníka Stattbergera a sám postižený z pokutového kopu vyrovnal. Jenže Stattberger úřadoval dál. Po dalších dvou minutách utekl po levé straně hřiště, na jeho centrovaný míč do pokutového území si vyskočil nikým nehlídaný Köhl a strhnul vedení na stranu Bavorů. Neuplynulo ani šedesát sekund a Lotrinci si vypili kalich hořkosti do dna, když se z přímého kopu nechtatelnou bombou trefil do šibenice znovu Stattberger. Senzační obrat tak vynesl Bavorsko na druhé místo v konečné tabulce.

...v 80. minutě už Bavorsko vedlo 4:2

...autory obou lotrinských branek

...Köhl vstřelil pravděpodobně branku hlavou

...v kolikáté minutě vstřelilo Bavorsko první branku

...v druhém poločase inkasoval lotrinský gólman čtyřikrát

...v kolikáté minutě vstřelilo Lotrinsko první i druhou branku

...spojení *kontaktní branka* znamená, že prohrávající tým snížil na rozdíl jediné branky